

**TURU-
UURINGUTE
AS**

Elanikkonna hoiakud Rail Baltica suhtes

Küsitlus 15-74a. elanikkonna seas
23.-29. aprill 2024

Sissejuhatus

• Eesmärk

- Uuringu eesmärgiks oli selgitada elanike hoiakud Rail Baltica projekti suhtes.

• Sihtrühm ja valim

- Uuringu sihtrühmaks on Eesti elanikud vanuses 15-74a. Kokku vastas küsitlusele 1010 inimest.
- Valim on esinduslik Eesti regioonide, asulatüübi, vastaja soo, vanuserühma, hariduse ja rahvuse suhtes.

• Läbiviimine

- Küsitlus viidi läbi veebiuuringuna 23.aprillist 29. aprillini 2024.

• Tellija

- Tulemuste omandiõigus kuulub tellijale. Uuringu tellijaks on Rail Baltic Estonia OÜ.

• Veapiirid

- Tulemuste laiendamisel üldkogumile tekkida võiva maksimaalse valimivea suurus jääb 95%-lisel usaldusnivool 3,1% piiresse (väiksemate gruppide, nt vanuserühmad, vaatlemisel võib viga olla suurem).

Kokkuvõte uuringust

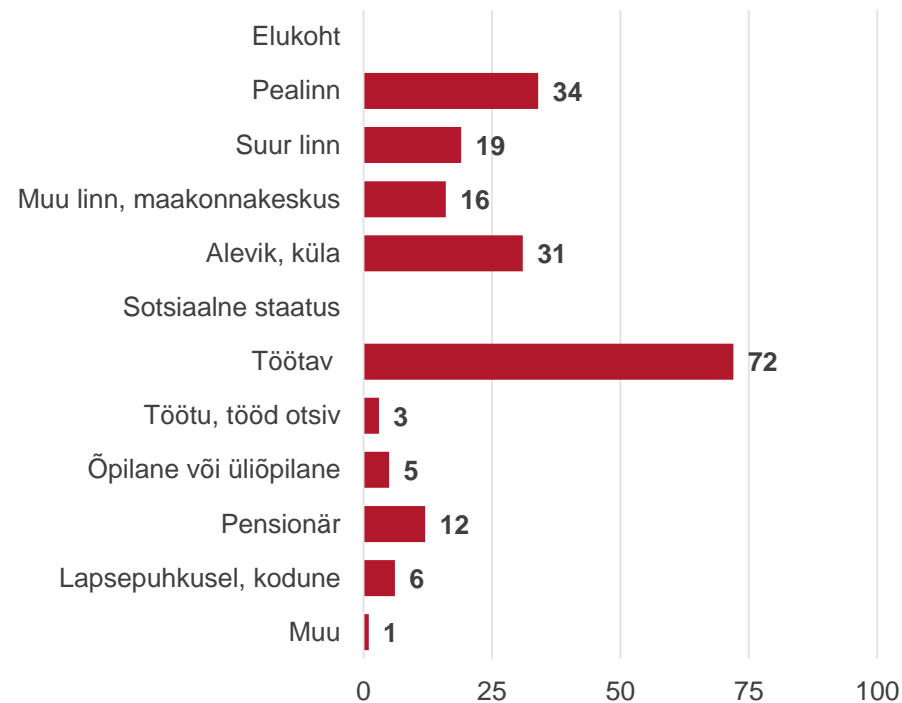
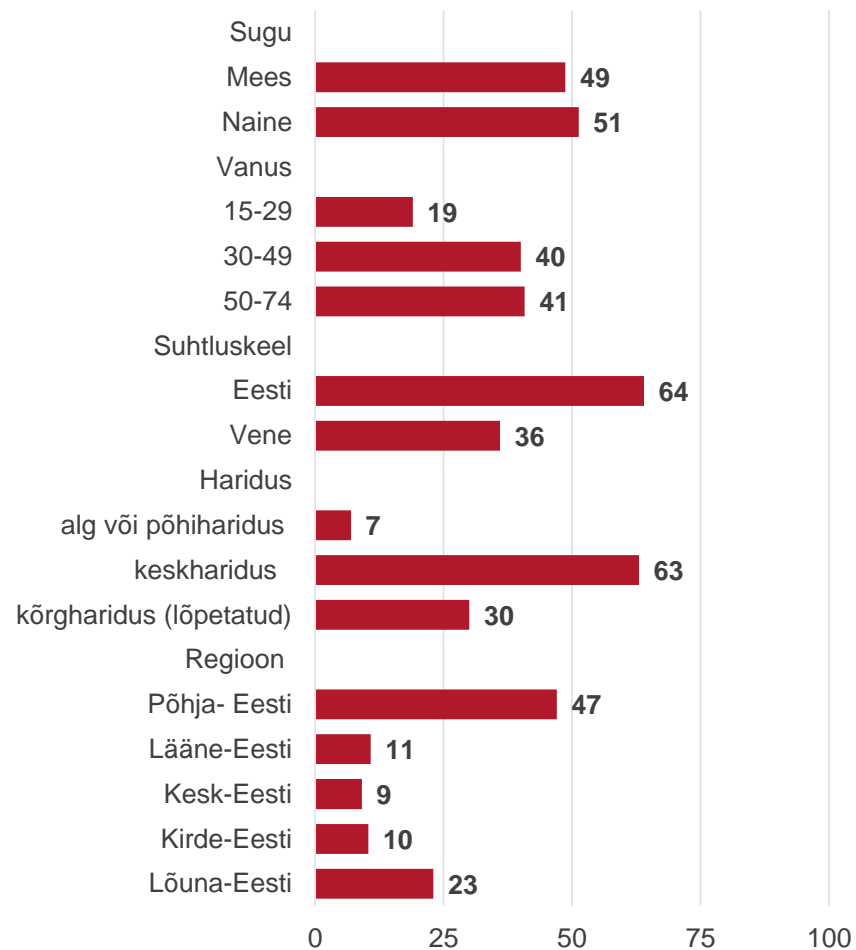
- Üldine toetus kiiremale ja kaasaegsemale raudteeühendusele möödunud aasta jooksul muutunud ei ole - seda toetab 67% ning ei poolda 22% elanikkonnast.
- Rail Baltic projekti realiseerumisse usub 48% Eesti elanikest, kuid 37% selles kindel ei ole ja 14% ei oska vastata. Jätkuvalt on väike osa elanikest, kes ei ole projektist midagi kuulnud. Olulist muutust võrreldes eelmise aastaga toimunud ei ole, kuid võrreldes eelmise uuringuga teatakse nüüd rohkem seda, et raudteega seotud reaalsed ehitustööd on alanud.
- Rail Baltica projektist teadlikest elanikest 70% peab selle mõju Eestile positiivseks, sh 18% väga positiivseks. Negatiivseks hindab seda 18%, sh 5% väga negatiivseks. Võrreldes eelmise uuringuga antud küsimuse tulemus muutunud ei ole, alates aastast 2019 on positiivse tulemuse osakaal kõikunud vahemikus 69-72%.
- Rail Baltica peamise kasuna nähakse jätkuvalt kõige sagedamini inimeste säästmist ja inimeste head liikumisvõimalust Euroopasse, seejärel kiiret ja turvalist kaubavedu. Võrreldes eelmise uuringuga tulemused oluliselt muutunud ei ole. Põhja-Eesti inimestele on teistega võrreldes märksa olulisem kiire liikumisvõimalus, Kirde-Eestis uued töökohad ja kaubavedu, Lääne-Eesti elanikud suhtuvad projekti kasudesse aga seekord keskmisest leigemalt.
- Elanike hinnang regionaalse rongiliikluse kasulikkuse suhtes on jäänud samale tasemele. Seda peab kasulikuks – 83% vastanutest. Kohalikke peatusi ei pea üldse vajalikuks jätkuvalt 5% elanikest. Riigisiseseid liine Rail Baltica trassil pooldavad teistest sagedamini nooremad inimesed, tallinlased ja Põhja-Eesti elanikud.
- Etteantud nimekirjast teatakse peatustest kõige sagedamini nimetada Raplat (57% neist, kes peatusi teadis), seejärel Sakut 38% ja Kohilat 30%. Ka käesolevas uuringus nimetati ühtlasi ka kontrollküsimusena nimekirja lisatud vastusevariante: Ikla ja Viljandi, mis annab tunnistust vastajate ebakindlusest kohalike peatuste osas. Positiivsena selgus, et vastajate oma maakonna peatuste tuntus on siiski kõrgem keskmisest tulemusest.

Kokkuvõtte uuringust

- Rail Baltica teema jälgimise sagedus meedias muutunud ei ole – 13% jälgib seda pidevalt ja 45% harva. 44% sihtrühmast ei jälgi teemat üldse. Küsides viimasel ajal meedias kõlanud märksõnade kohta, toodi kõige sagedamini esile mitmesuguseid probleeme ja segadusi, seejärel nimetati Ülemiste terminali ning projekti kallidust.
- Peamisteks infokanaliteks Rail Baltica teemadel on jätkuvalt televisioon (41%), online kanalid (25%), raadio (27%) ja sotsiaalmeedia (26%). Ka edaspidi oodatakse infot samadest kanalitest, kusjuures televisioon on eelistatuim. Võrreldes eelmise uuringuga on nüüd suurenenud sotsiaalmeedia osakaal.
- Jätkuvalt ootavad elanikud peamiselt infot projekti seisust – kaugel ollakse, mis järgus projekt on ning millised on valmimistähtajad; muud teemad pakuvad vähem huvi.
- Rail Baltica projekti toetus elanikkonna seas on 66%, eelmisel korral oli samuti 66%. 22% elanikest projekti ei toeta, sh 10% on sellele kindlasti vastu.

Vastanute profiil

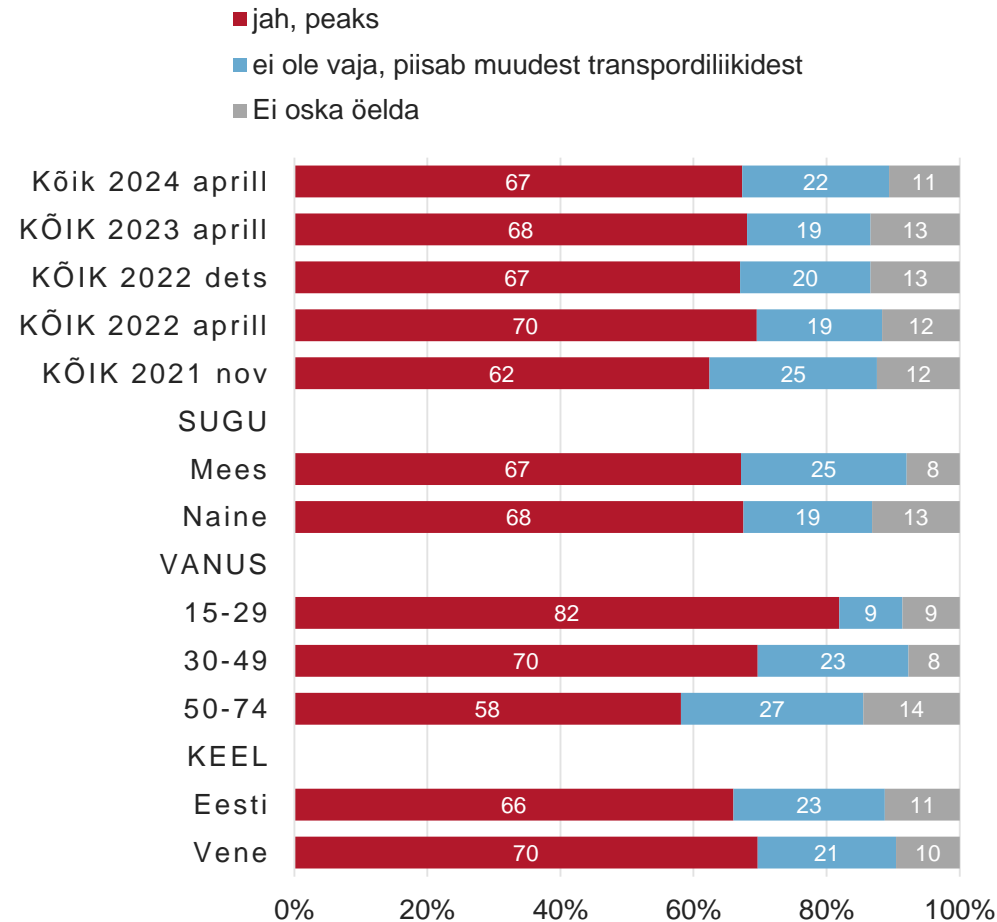
N=1010

Kiirem raudteeühendus, kõik vastajad n=1010

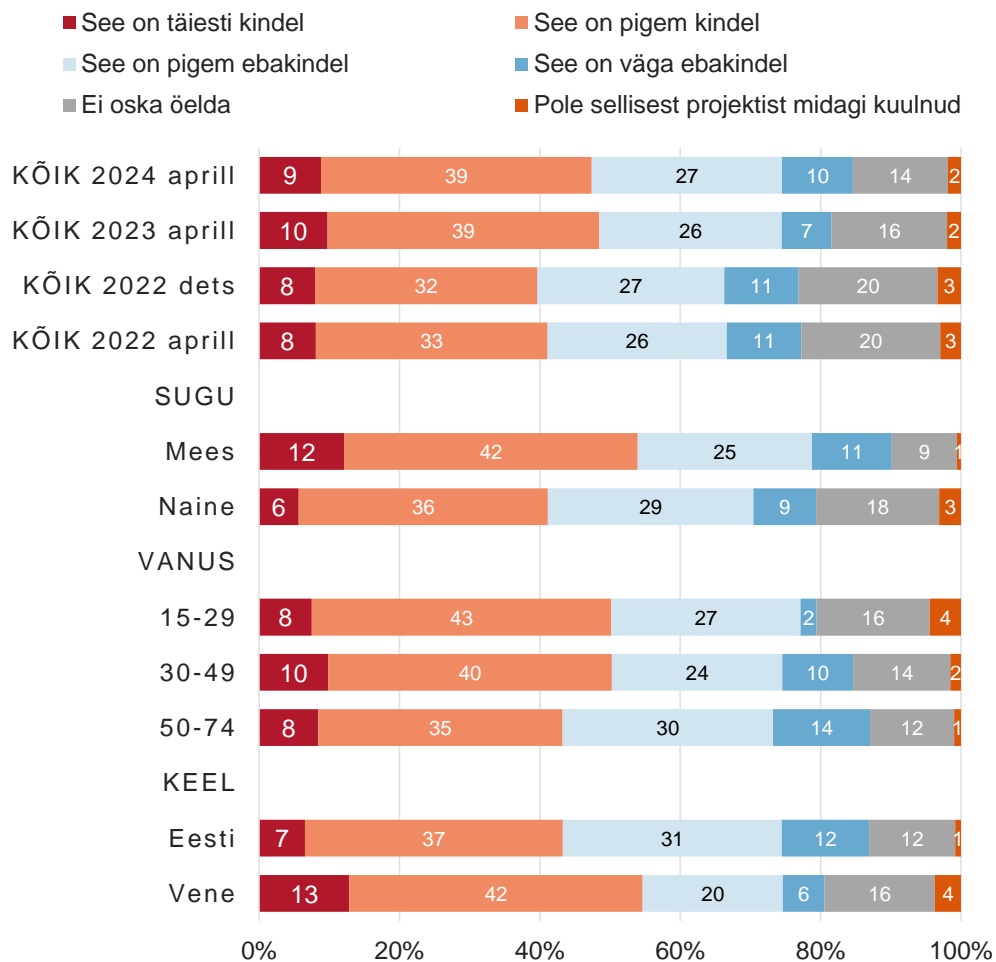
Kas Eestil peaks olema kiirem ja kaasaegsem raudteeühendus Euroopaga?

- **Toetus kiiremale ja kaasaegsemale raudteeühendusele** möödunud aasta jooksul muutunud ei ole - seda toetab 67% ning ei poolda 22% elanikkonnast.
- Toetus on jätkuvalt suurem nooremate inimeste ja ka vene keelt rääkivate elanike seas.
- **Rail Baltic projekti realiseerumisse usub 48%** Eesti elanikest, kuid 37% selles kindel ei ole ja 14% ei oska vastata. Jätkuvalt on väike osa elanikest (2%), kes ei ole projektist midagi kuulnud (slaid 7).
- Ka antud tulemus võrreldes eelmise uuringuga muutunud ei ole.
- Projekti realiseerumist usuvad jätkuvalt keskmisest sagedamini mehed, noorim vanuserühm ja vene keelt kasutavad vastajad. Venekeelse elanikkonna seas on eestlastega võrreldes jätkuvalt märksa enam neid, kes pole projektist midagi kuulnud (4%) (slaid 7).

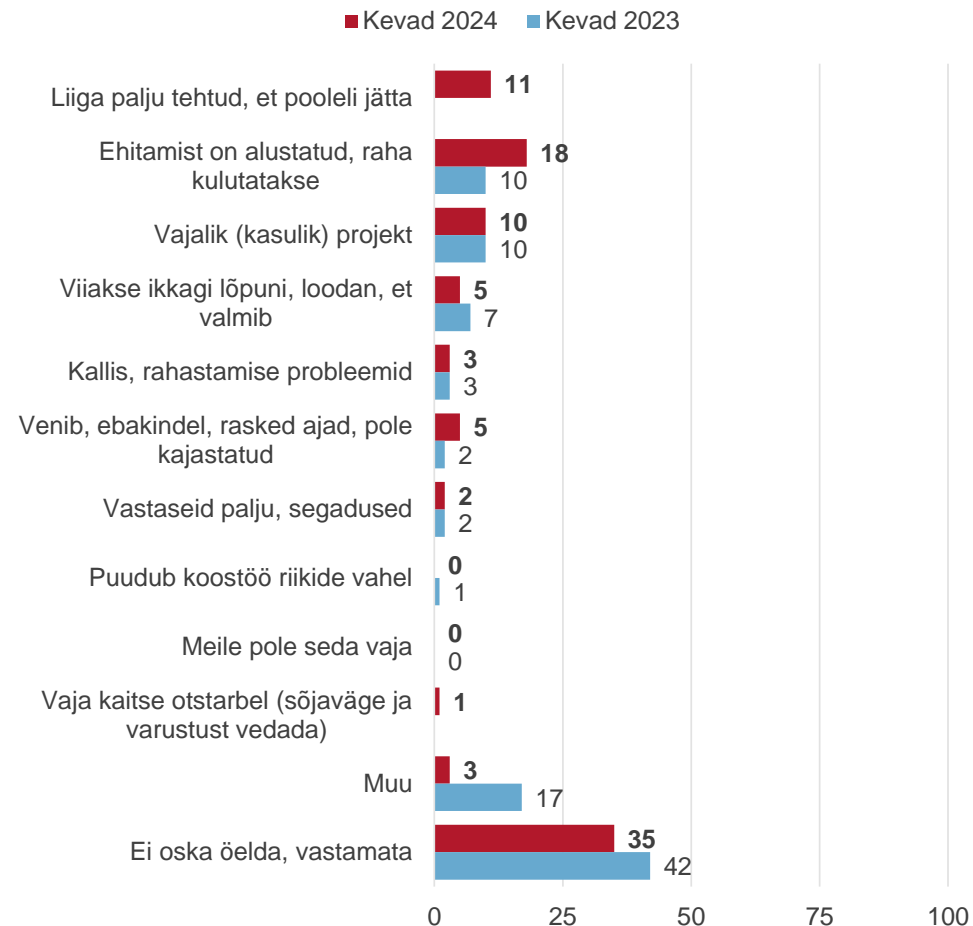

Usk projekti realiseerumisse, n=1010

Kuidas Teile tundub, kui kindel on Rail Baltica projekti realiseerimine? Miks te nii arvate?

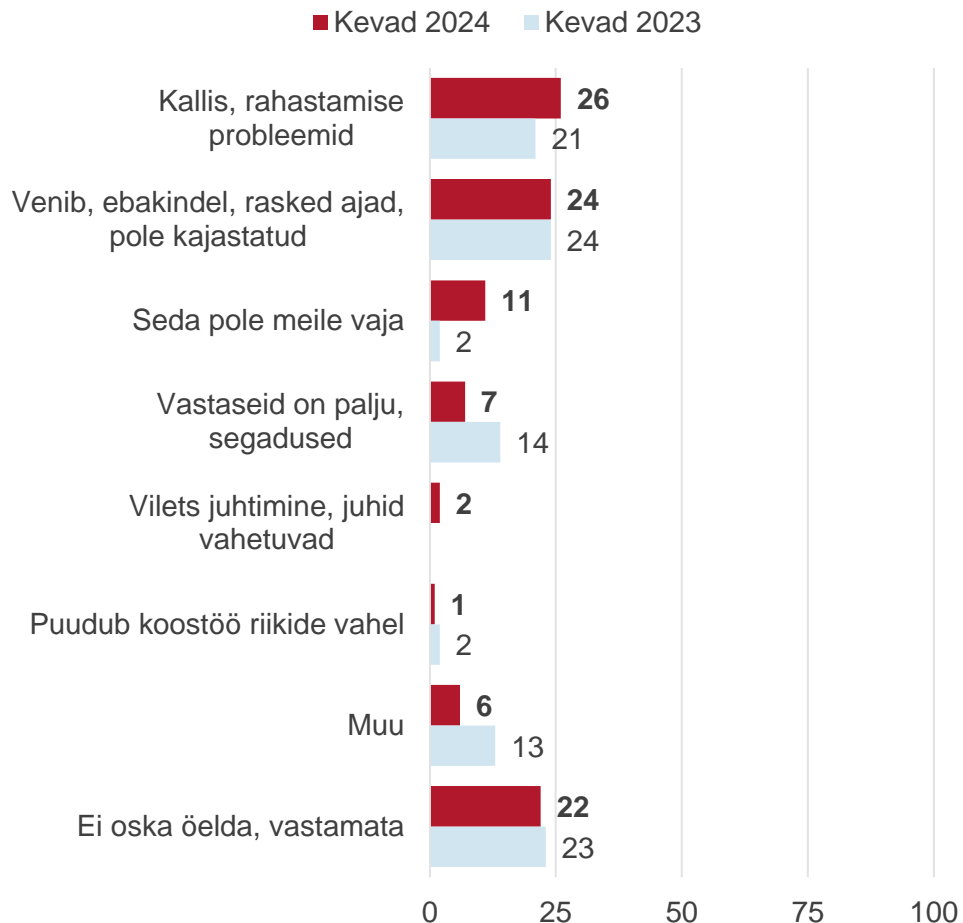
n=476, kui arvab, et realiseerumine on täiesti kindel või pigem kindel, %

Usk projekti realiseerumisse - põhjendused

Miks te nii arvate?

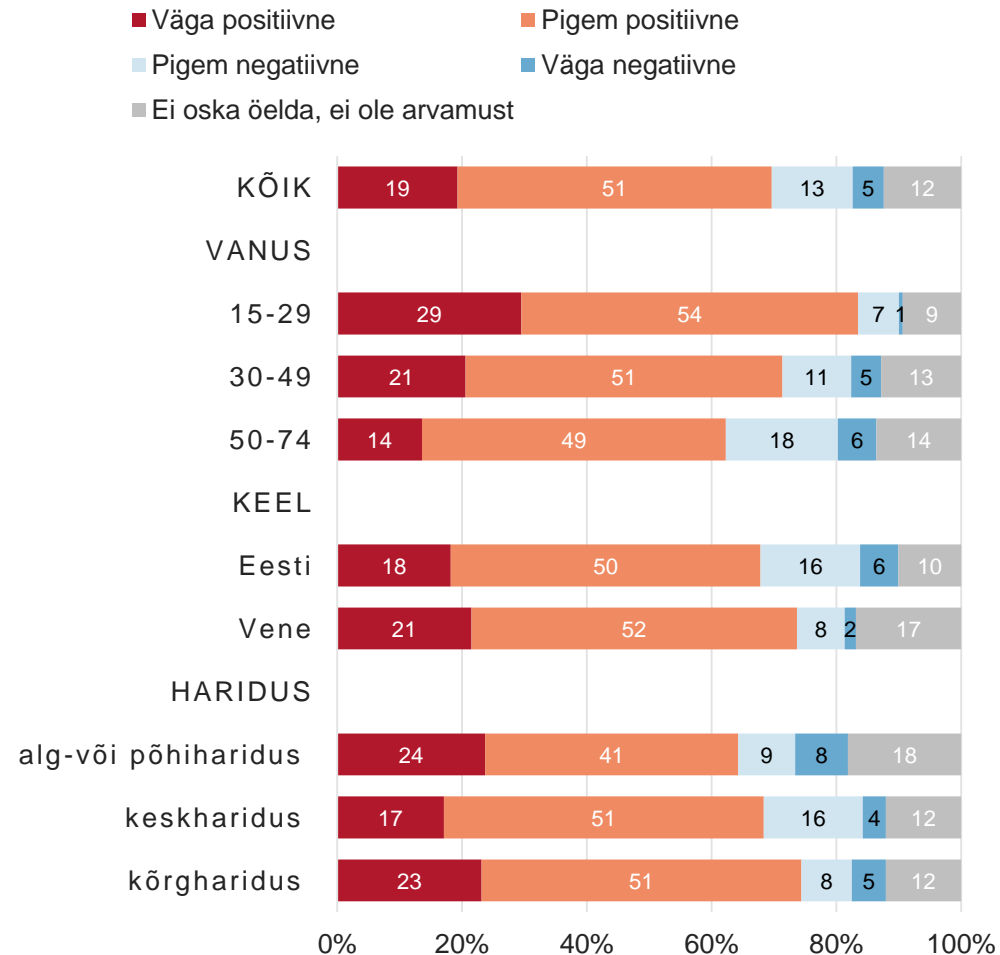
n=379, kui arvab, et realiseerumine on pigem ebakindel või täiesti ebakindel, %

- Vaatleme eraldi kahe rühma põhjendusi sellele, miks usutakse või ei usuta projekti realiseerumist.
- **Projekti realiseerumises kindlad** või pigem kindlad inimesed tõid põhjenduseks peamiselt seda, et ehitamisega on alustatud (18%), liiga palju on tehtud, et pooleli jätta (11%) või et projekt on vajalik, mistõttu tuleb see ka lõpetada (10%) (slaid 7).
- Võrreldes eelmise uuringuga teatakse nüüd rohkem seda, et raudteega seotud reaalsed ehitustööd on alanud.
- **Projekti realiseerumisse mitte-uskujad** tõid põhjenduseks jätkuvalt projekti liigset kallidust (raha ei jagu), venimist ja seda, et projekt on Eesti jaoks ebavajalik (kõrvalolev joonis).
- Osaliselt tekitab kahtlusi Rail Baltica valmimise osas ka see, et riigil on rasked ajad (tegeleda tuleb teiste probleemidega).
- Võrreldes eelmise uuringuga põhjendati seekord sagedamini, et projekti polegi meile vaja.

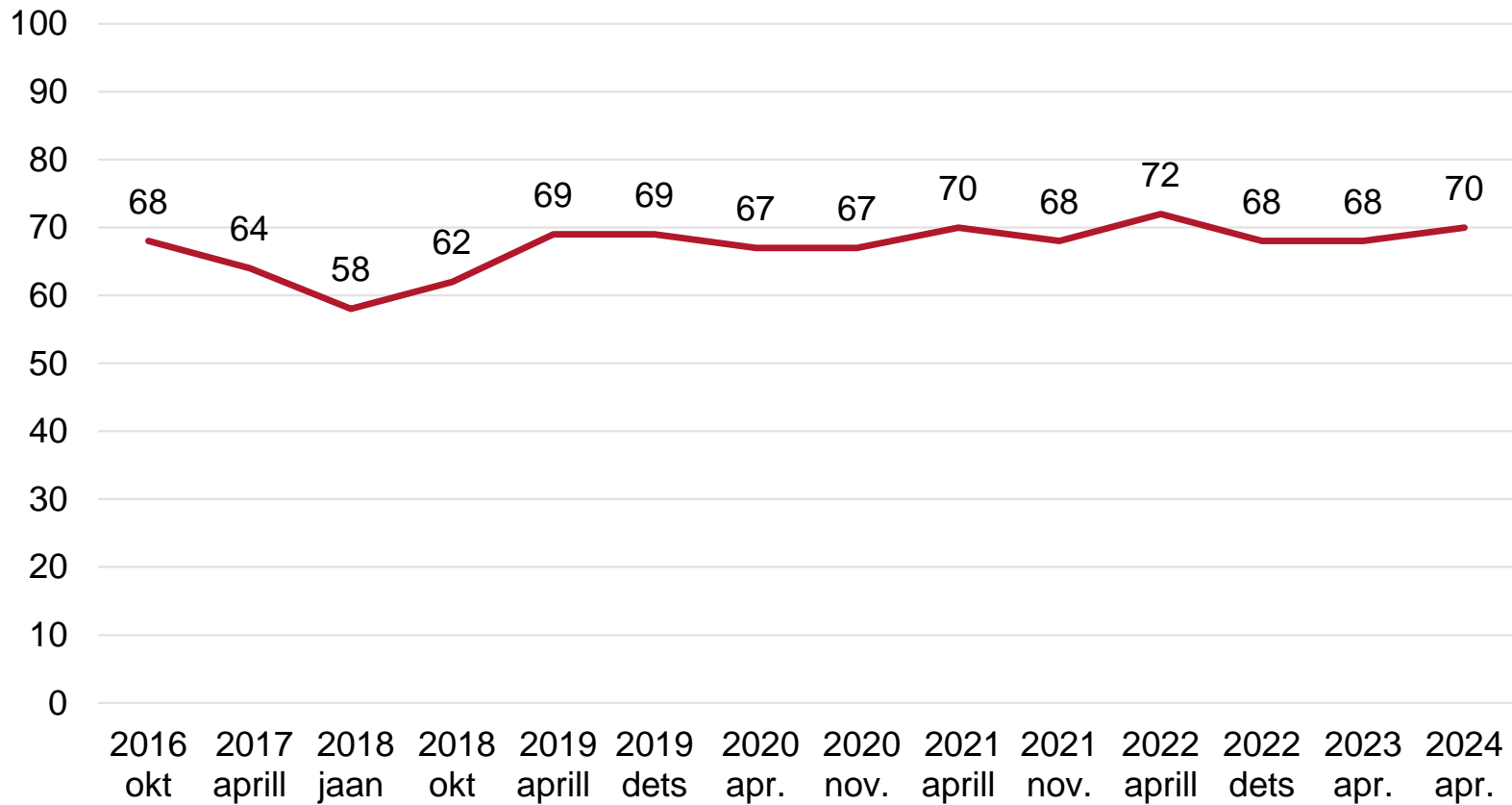
Mõju Eestile üldiselt, n=990

- Edasised tulemused puudutavad vaid neid vastajaid, kes on Rail Baltica projektist teadlikud (990 vastajat).
- Rail Baltica projektist teadlikest elanikest 70% peab selle mõju Eestile positiivseks, sh 18% väga positiivseks. Negatiivseks hindab seda 18%, sh 5% väga negatiivseks.
- Keskmisest sagedamini näevad projektis positiivset kaks nooremat vanuserühma, ning lisaks ka kõrgharidusega inimesed. Vastavalt elukoha piirkonnale seekord suuri erisusi ei ilmnenud, küll on näha, et Kirde-Eesti elanikud on teema suhtes keskmisest ükskõiksemad.
- Keskmisest harvem näevad projekti positiivset mõju Eestile pensionärid (neist 55% on positiivsel ja 27% negatiivsel seisukohal).
- Võrreldes eelmise uuringuga antud küsimuse tulemus muutunud ei ole (slaid 10). Alates aastast 2019 on positiivse tulemuse osakaal kõikunud vahemikus 69-72%.

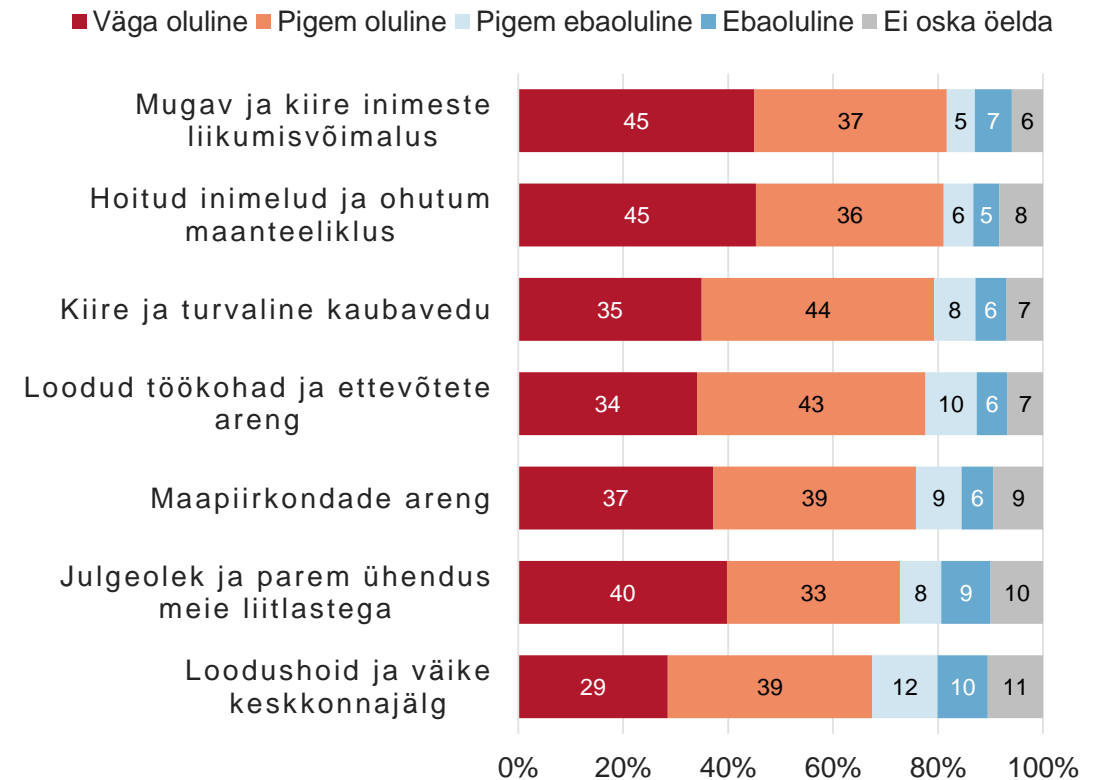
Mõju Eestile üldiselt, n=990

Vastus: positiivne + väga positiivne (%)

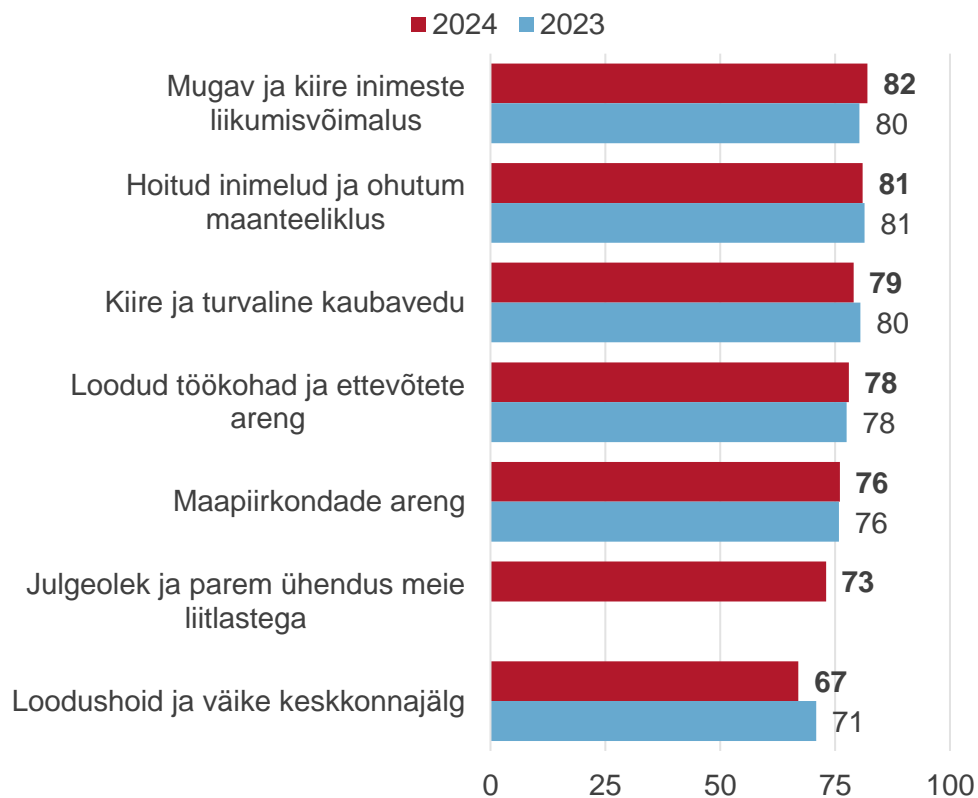

Oluline kasu seoses Rail Balticaga, n=990

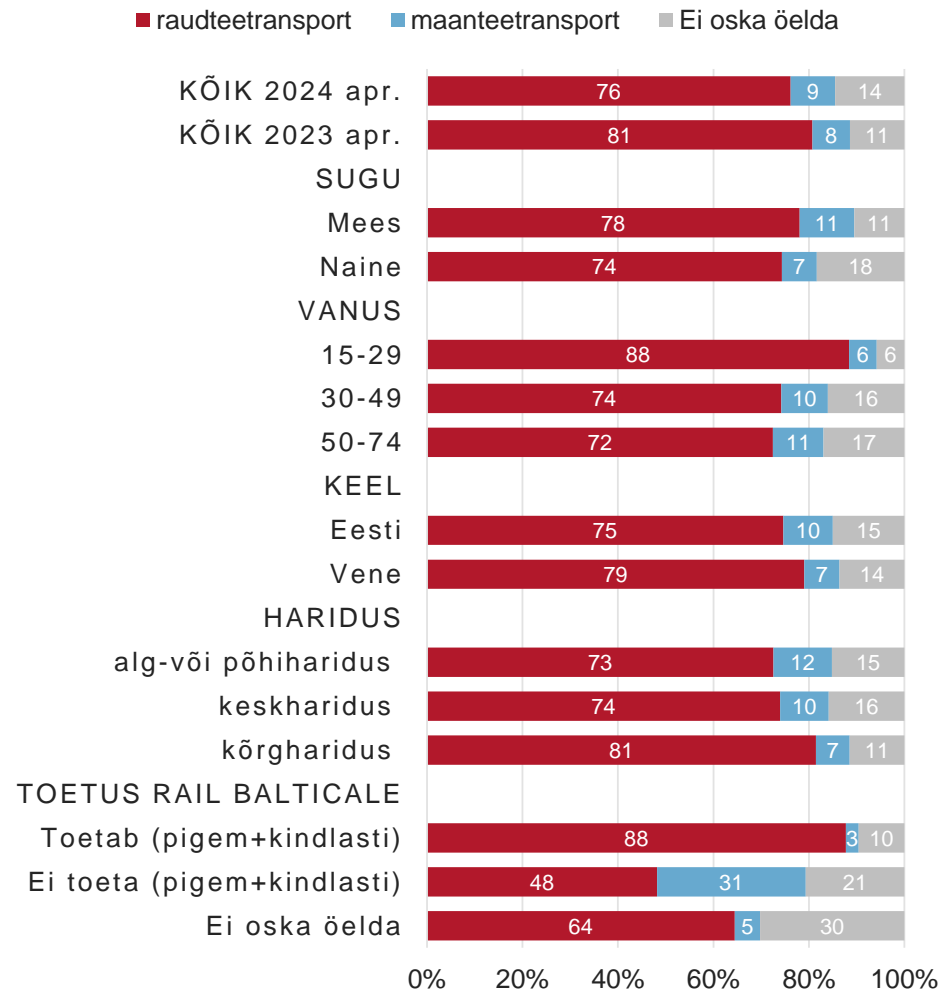
- Rail Baltica peamise kasuna nähakse jätkuvalt kõige sagedamini inimeste säästmist (81%) ja inimeste head liikumisvõimalust Euroopasse (82), seejärel kiiret ja turvalist kaubavedu. Võrreldes eelmise uuringuga tulemused oluliselt muutunud ei ole.
- Ligikaudu 10-20% on inimesi, kes peavad toodud tegureid Rail Baltica kasuna enda jaoks ebaolulisteks, peamiselt inimesed, kes isiklikult on kogu projekti vastu.
- Noorim vanuserühm hindab teistega võrreldes seekord olulisemaks kasuks kiire ja mugava reisimise teemat. Julgeoleku teema on eestlastele märksa olulisem kui teistele rahvustele.
- Põhja-Eesti inimestele on teistega võrreldes märksa olulisem kiire liikumisvõimalus, Kirde-Eesti elanikele uued töökohad ja kaubavedu, Lääne-Eesti elanikud suhtuvad projekti kasudesse seekord keskmisest leigemalt.
- Ka elanike hinnang raudteetranspordi keskkonnasäästlikkusele (võrrelduna maanteetranspordiga) oluliselt muutunud ei ole – 76% varasema 81% asemel peab raudteed keskkonnasäästlikumaks (slaid 12).
- Toodud teema osas on keskmisest positiivsemalt meelestatud jätkuvalt noorim vanuserühm, kõrgharidusega vastajad, Põhja-Eesti elanikud ning lisaks need, kes isiklikult toetavad Rail Baltica projekti.

Oluline kasu ja keskkonnasäästlikkus, n= 990

Kumb on „rohelisem“ ehk keskkonnasäästlikum, kas raudteetransport või maanteetransport?

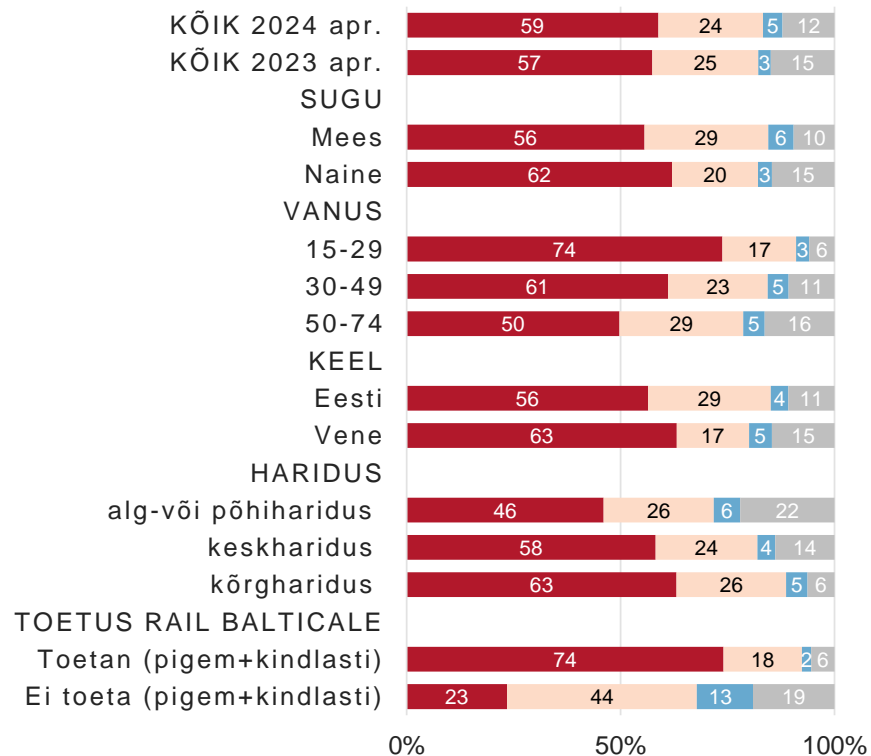
Teadmised peatuste kohta

- Elanike hinnang regionaalse rongiliikluse kasulikkuse suhtes on jäänud samale tasemele. Seda peab kasulikuks – 83% vastanutest (slaid 14). Kohalikke peatusi ei pea üldse vajalikuks jätkuvalt 5% elanikest.
- Riigisiseseid liine Rail Baltica trassil pooldavad teistest sagedamini taas nooremad inimesed, lisaks ka tallinnased ja Põhja-Eesti elanikud. Positiivset vastust näeme siin ka osade vastajate puhul, kes Rail Baltica projekti tervikuna ise ei toeta või on neutraalsed.
- Etteantud nimekirjast teatakse peatustest taaskord kõige sagedamini nimetada Raplat (57% neist, kes peatusi teadis nimetada), seejärel Sakut 38% ja Kohilat 30% (slaid 14). Ka käesolevas uuringus nimetati ühtlasi ka kontrollküsimusena nimekirja lisatud vastusevariante: Ikla ja Viljandi, mis annab tunnistust vastajate ebakindlusest kohalike peatuste osas.
- Elanikkonna seas üldiselt on aga kohalike peatuste tuntus jätkuvalt madal - 18% teab Raplat ja muude peatuste tuntus on veelgi vähesem. Tõenäoliselt tundub elanikele raudtee valmimine olevat piisavalt kaugel, et peatuste kohta täpsemalt uurida.
- Harjumaal teatakse keskmisest paremini Saku, Assaku, Kurtna ja Luige peatusi, Järvamaal Kohilat, Järvakandit ja Tootsit, Raplamaal Kohilat ja Raplat ning Pärnumaal Surjut ja Häädemeestet. Ida-Virumaal teatakse planeeritavaid kohalikke peatusi muu Eestiga võrreldes jätkuvalt keskmisest oluliselt vähem.

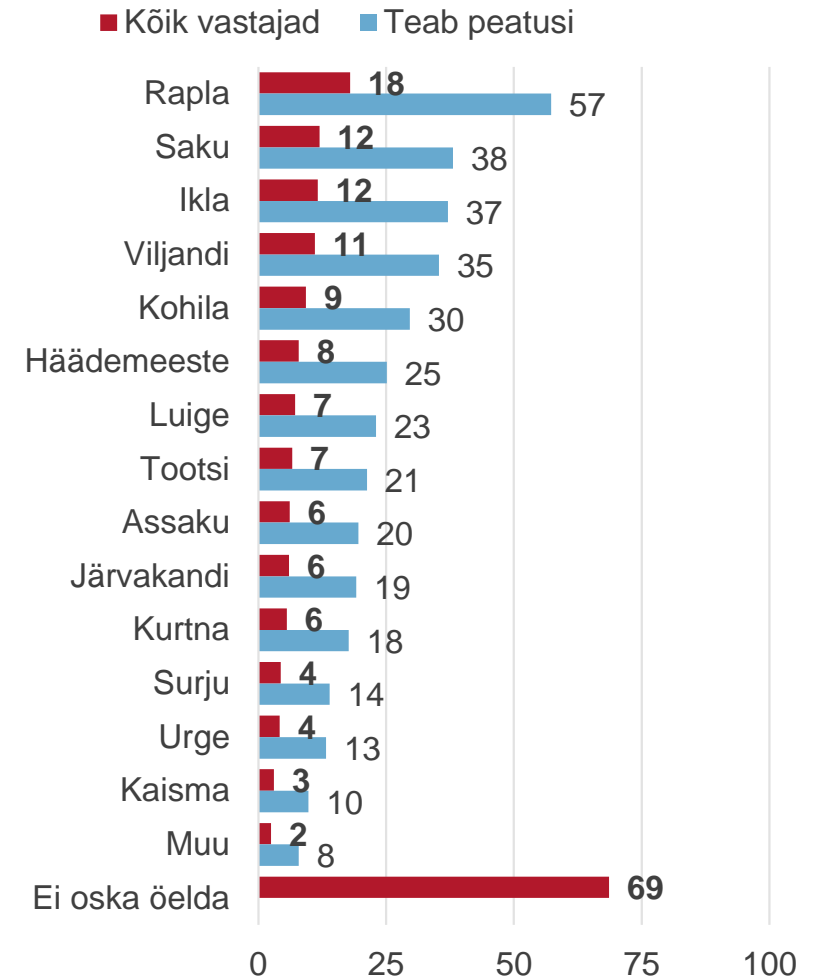
Kohalikud peatused, n= 990

Rail Baltica trassile planeeritakse ka regionaalset rongiliiklust ehk riigisiseseid liine kohalike peatustega. Milline on selles suhtes Teie seisukoht?

- Kohalik liiklus tõstab Rail Baltica regionaalset väärtust ja kasutaksin seda ka ise
- Kohalik liiklus on regionaalpoliitiliselt kasulik, aga ise ma seda ei kasutaks
- Kohalikud peatused ei ole vajalikud
- Ei oska öelda, ei ole seisukohta

Palun märkige allolevas loetelus need peatused, mis Teie teada saavad olema Rail Baltica kohalikud peatused (st. seal hakkavad käima ja peatuma eraldi rongid. Kiirrong seal ei peatu).

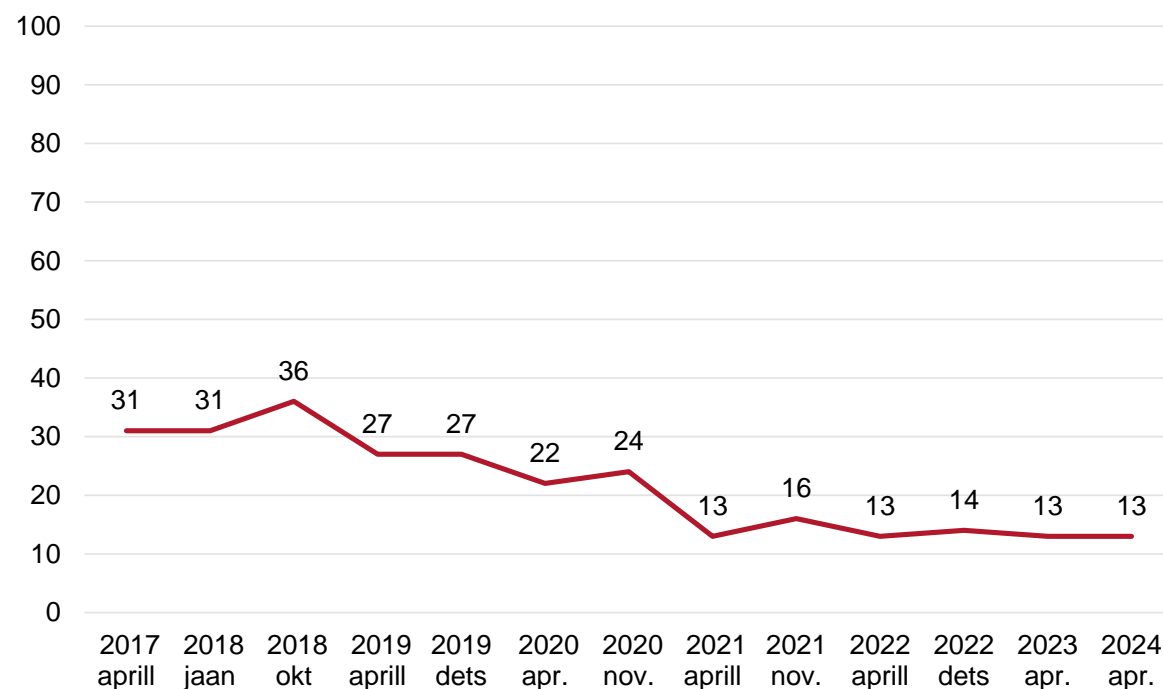
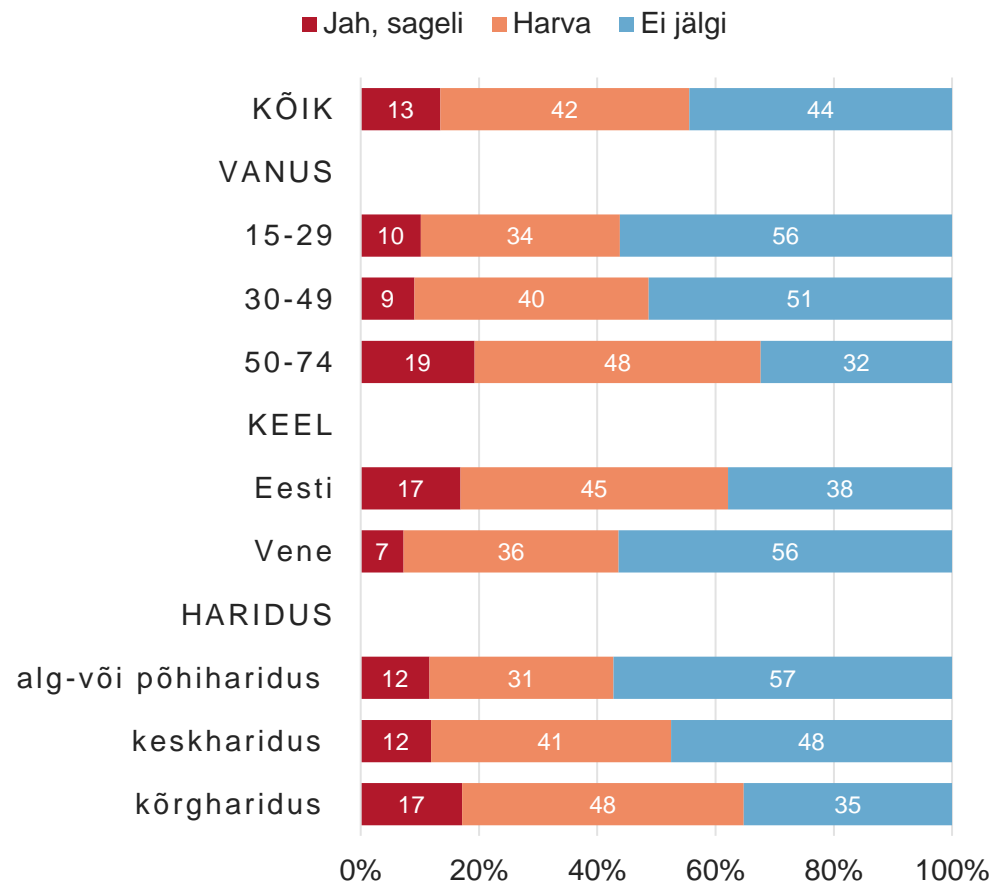

Rail Baltica projekti teema jälgimine meedias

- **Rail Baltica teema jälgimine meedias** muutunud ei ole – 13% jälgib seda pidevalt ja 45% harva. 44% sihtrühmast ei jälgi teemat üldse. Eelmise uuringu ajal jälgis teemat sageli samuti 13%, seega muutust toimunud ei ole (slaid 16).
- Kuigi suurem huvi ja toetus projektile on noorimas vanuserühmas, siis teemat jälgib meedias sagedamini hoopis vanim rühm, kellest 19% jälgib seda sageli ja 48% harva. Ka Eesti keeles suhtlevad vastajad jälgivad teemat sagedamini, kui vene keele kasutajad (vast. 17% vs 7%).
- **Sotsiaalmeedias jälgib Rail Balticu teemat** tihti väike osa elanikest – 6%, 29% jälgib seda harva. Noortest veidi sagedamini jälgivad teemat ka sotsiaalmeedias pigem vanemad inimesed. Tulemus on võrreldes eelmise uuringuga jäänud samaks (slaid 17).

Rail Baltica teema jälgimine meedias, n= 981

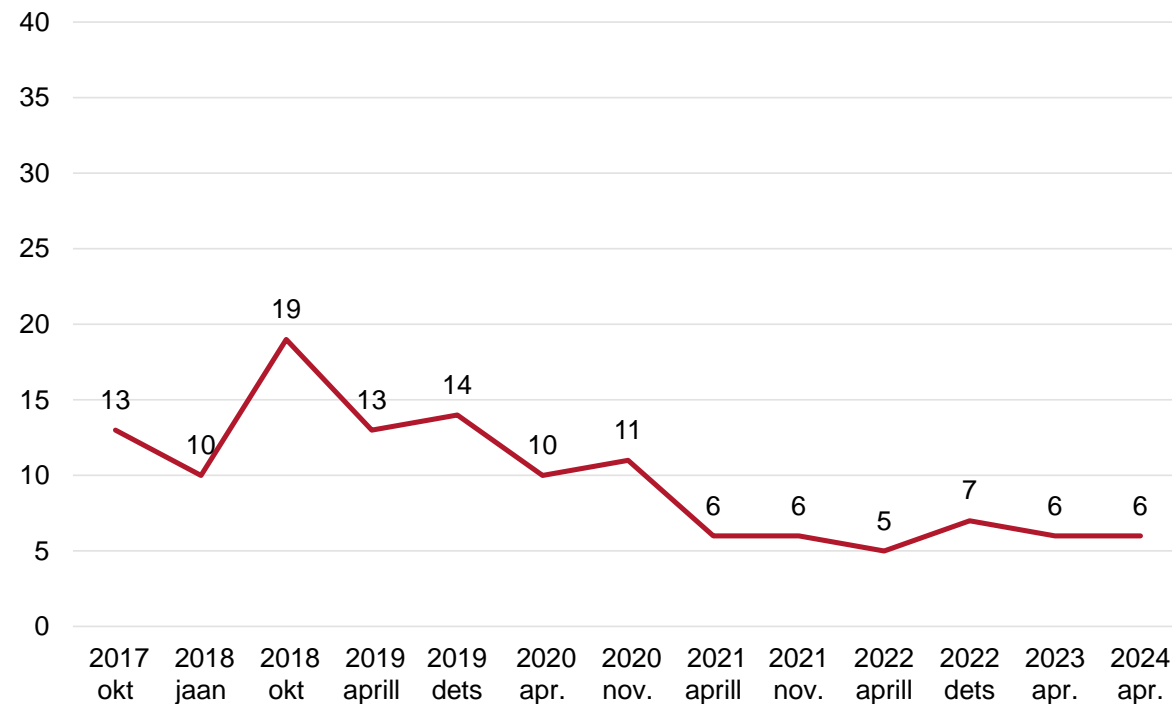
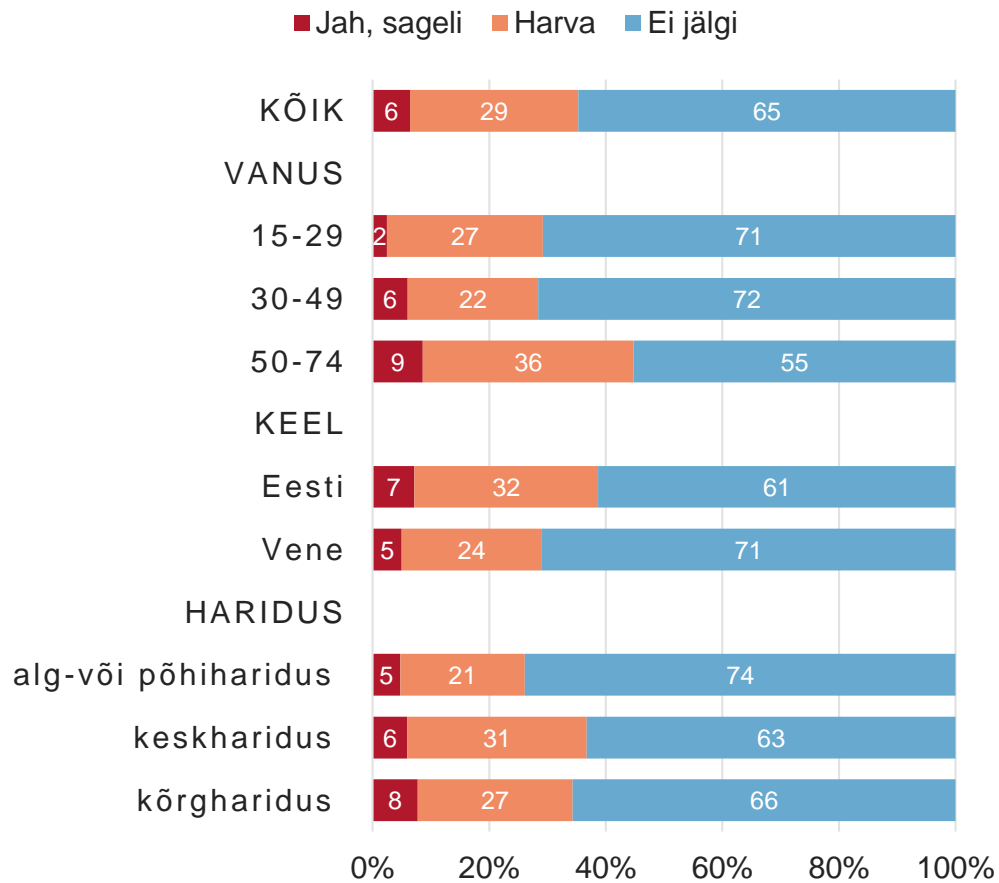
Ajaline võrdlus, kui jälgib sageli

Rail Baltica teema jälgimine sotsiaalmeedias, n= 990

N=990 kõik vastajad

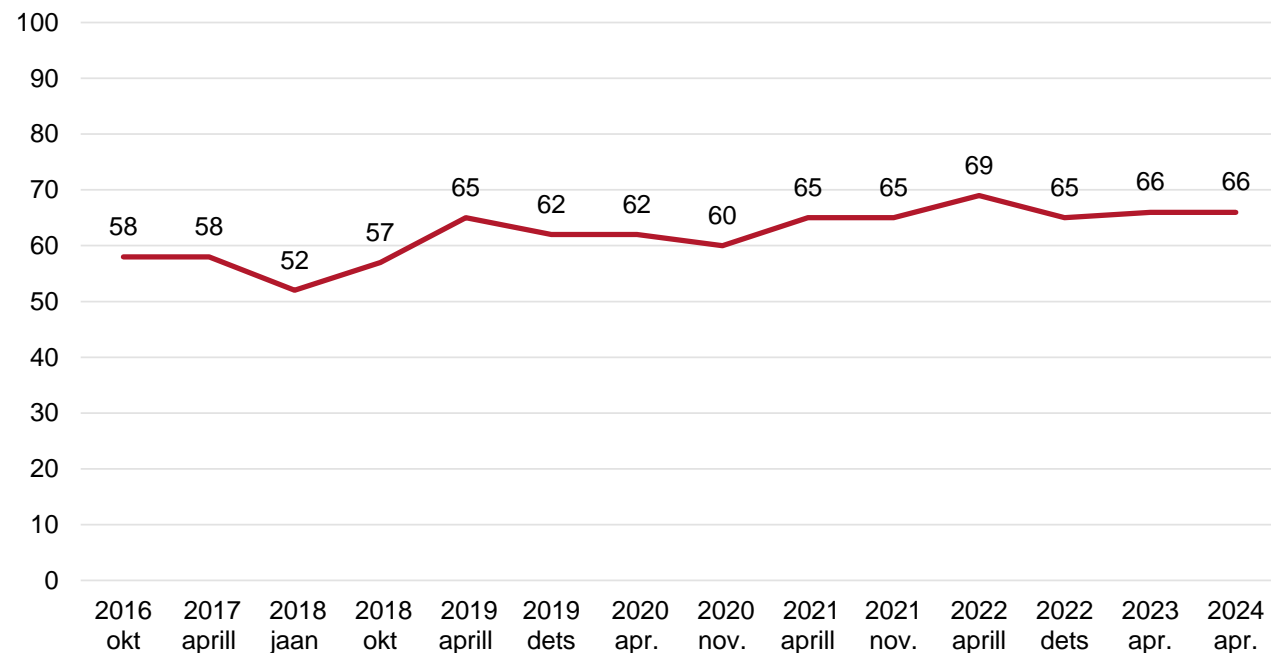
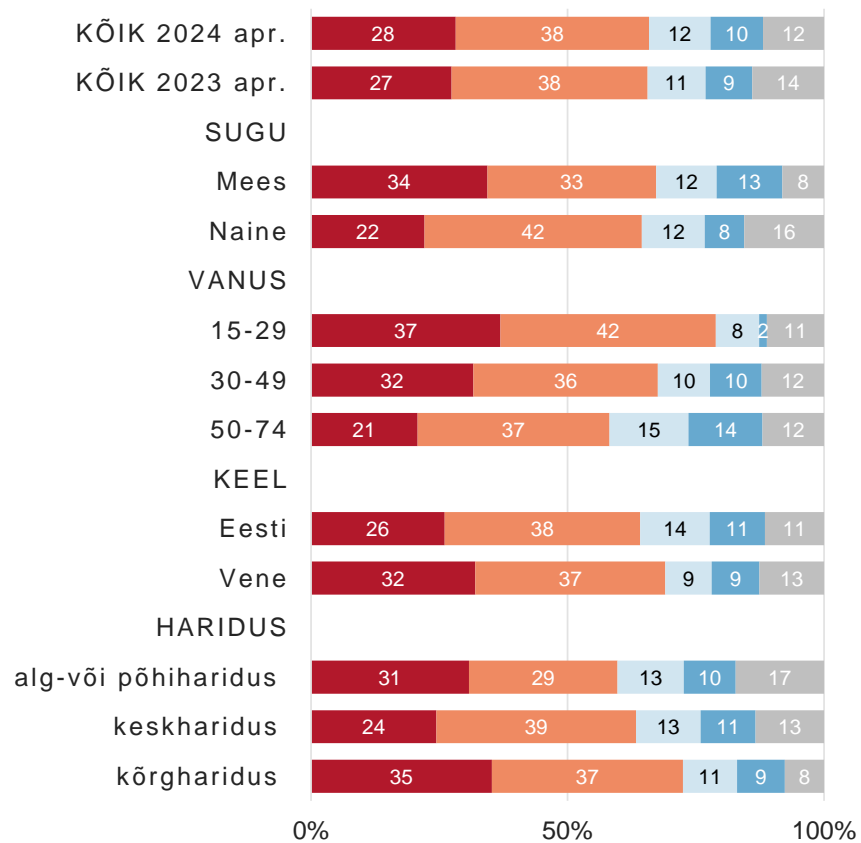
Ajaline võrdlus, kui jälgib sageli

Toetus Rail Baltica projektile, n= 981

Kas Te ise toetate Rail Baltica projekti?

- Jah, kindlasti toetan
- Pigem toetan
- Pigem ei toeta
- Ei toeta kindlasti
- Ei oska öelda, pole seisukohta

Toetus Rail Baltica projektile

- Rail Baltica projekti toetus elanikkonna seas on 66%, eelmisel korral samuti 66% (slaid 18). 22% elanikest projekti ei toeta, sh 10% on sellele kindlasti vastu.
- Toetus on keskmisest suurem jätkuvalt nooremate inimeste ja vene elanikkonna seas, lisaks kõrgharidusega inimeste hulgas. Tallinlastest toetab projekti jätkuvalt 74% ja vähesem toetus on Kesk-Eestis ja Kirde-Eestis.
- Mittetoetajatelt küsiti: **Milliste tingimuste täitmise või kahtluse hajutamise korral Te projekti toetaksite?** Tegemist oli avatud küsimusega.
- Kõige sagedamini vastati, et „ei toetaks mingil juhul“ - 34%. Teisele kohal on tasuvuse tõestamise ja kolmandal olemasoleva trassi kasutamise teema.
- Võrreldes eelmise uuringuga on seekord antud küsimuses harvem esile toodud looduse säästmist ja rohkem, et midagi ei mõjuks (vastuseis on põhimõtteline).
- Järgmisel slaidil on välja toodud osa avatud vastustest, mis näitavad elanike vähest kursisolu teemaga.

N=202, kes ei toeta projekti ja vastas

